

Vergaderjaar 2022–2023

29 237

Afrika-beleid

Nr. 182

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 mei 2023

Recentelijk bent u geïnformeerd over de evacuatie van Nederlanders en hun kerngezinsleden uit Soedan (Kamerstuk 29 237, nrs. 180 en 181). Met deze brief informeer ik, mede namens de Minister van Defensie, uw Kamer over de afronding van onze evacuatie inzet en onze blijvende betrokkenheid in Soedan.

Evacuatie operatie

Nederland heeft van 23 tot en met 29 april, in samenwerking met Europese en internationale partners, een militaire evacuatie uitgevoerd uit Soedan van Nederlanders, hun kerngezinsleden, mensen met verblijfsrecht in Nederland, ambassadepersoneel en onderdanen van andere landen. In de nacht van 23 op 24 april vertrok de eerste Nederlandse militaire vlucht vanuit Soedan naar Jordanië. Daarna zijn er nog zeven vluchten op dezelfde route uitgevoerd. Hierbij is gebruik gemaakt van luchttransportcapaciteiten, bijbehorende eenheden en mariniers van Defensie en het Snel Consulair Ondersteuningsteam (SCOT) van Buitenlandse Zaken.

Op zaterdagavond 29 april vond de achtste en laatste Nederlandse evacuatievlucht plaats. De liaisons die Defensie had uitgebracht ten behoeve van internationale coördinatie en overige militaire eenheden, zijn met het afronden van de Nederlandse evacuatievluchten, teruggehaald naar Nederland. Ook het SCOT team is inmiddels teruggekeerd naar Nederland, alsmede de Nederlandse ambassadeur in Khartoem. Namens het hele kabinet spreken de Minister van Defensie en ik onze grote waardering uit voor de teams van Defensie en Buitenlandse Zaken die voor en achter de schermen deze operatie mogelijk hebben gemaakt.

In totaal zijn er met acht Nederlandse evacuatievluchten ruim 270 personen geëvacueerd onder wie circa 100 personen met de Nederlandse nationaliteit of een Nederlandse verblijfstitel. Andere landen hebben tevens, zowel via de lucht als over land, ruim 200 Nederlanders en hun

kerngezinsleden geëvacueerd. Daarnaast hebben mensen op eigen gelegenheid Soedan kunnen verlaten, of hebben er voor gekozen om te blijven. Hierdoor is niet precies vast te stellen hoeveel Nederlanders en kerngezinsleden in totaal in de afgelopen weken Soedan hebben verlaten.

Vanuit Jordanië en andere evacuatiehubs (waaronder Djibouti en Cyprus) zijn mensen op verschillende manieren doorgereisd naar Nederland. Er zijn drie door Nederland georganiseerde vluchten vanuit Jordanië naar Vliegbasis Eindhoven uitgevoerd, met aan boord in totaal circa 250 personen. In afwijking van het reguliere evacuatiebeleid zijn deze mensen vanaf het eerste veilige land in de regio naar Nederland gebracht. Dit vanwege afspraken met de betrokken landen, die zelf geen verantwoordelijkheid konden of wilden nemen voor de evacuees. In Nederland zijn degenen die hier geen eigen verblijf opties hadden gefaciliteerd door het Nationaal Crisis Centrum (NCC).

Zoals eerder aan uw Kamer gemeld is de op 15 april jl. in Khartoem aanwezige uitgezonden staf eveneens geëvacueerd en heeft ook een deel van het lokale personeel (zes medewerkers) gebruik gemaakt van de mogelijkheid om met hun kerngezinnen te vertrekken. Momenteel proberen twee lokale medewerkers (plus kerngezin) alsnog Soedan te verlaten, met ondersteuning van Buitenlandse Zaken.

Consulaire aangelegenheden

Op 26 april informeerde ik u over het kabinetsbesluit om de internationale luchtbrug gefaseerd af te bouwen (Kamerstuk 29 237, nr. 181) en de door Nederland mede georganiseerde actieve evacuatiefase is sinds het weekend van 29 april voorbij. Ook andere internationale partners zijn, voor zover op dit moment bekend, gestopt met het uitvoeren van evacuatievluchten vanuit Soedan. Door de gedwongen sluiting van de ambassade in Khartoem is consulaire bijstand beperkt tot hulp en advies op afstand. Nederland zal de veiligheidssituatie in Soedan voorlopig blijven monitoren.

Vooruitblik consulaire bijstand na afronding evacuatie

Van de geregistreerde Nederlanders via de BZ Informatieservice is de overgrote meerderheid geëvacueerd of zelfstandig vertrokken uit Soedan. Voor de mensen waarmee tot en met zaterdag 29 april contact was over hun evacuatie, maar die het vooralsnog niet gelukt is het land te verlaten, geldt dat met hen nog actief contact wordt gezocht en zij op de hoogte zullen worden gehouden van relevante ontwikkelingen. Ook kunnen zij een beroep doen op consulaire bijstand.

Dit houdt in dat kerngezinsleden die niet in bezit zijn van een geldige verblijfstitel kunnen worden verwezen naar ambassades in de regio, alwaar zij een Schengenvisum kunnen aanvragen en eventueel een nooddocument.

De mensen die zich na de actieve evacuatiefase hebben gemeld, alsook degenen met wie ondanks herhaalde pogingen geen contact meer is geweest, krijgen een bericht waarin hen wordt gevraagd of zij nog hulp nodig hebben. Zij kunnen een beroep doen op consulaire bijstand. Voor hen gelden de reguliere procedures voor het aanvragen van een Schengenvisum of voor een verblijfsvergunning regulier voor degenen zonder verblijfstitel in Nederland. Als deze zijn doorlopen kunnen zij zich melden bij een ambassade in de regio, na een besluit over de afgifte van een Schengenvisum of MVV.

Achtergebleven Soedanese paspoorten

Er lagen enkele tientallen Soedanese paspoorten op de Nederlandse ambassade toen de ambassade vanwege de snel verslechterende veiligheidssituatie acuut gedwongen werd te sluiten. Het gaat om paspoorten van Soedanezen die een kort verblijf Schengenvisum of een MVV hadden aangevraagd. Omdat er geen personeel meer is dat de ambassade in kan en de situatie in de omgeving van de ambassade nog steeds erg gevaarlijk is, kunnen de paspoorten vooralsnog niet terug worden gegeven aan de rechtmatige eigenaren. Buitenlandse Zaken betreurt dat dit het geval is, maar er was en is sprake van overmacht. Met de gedupeerde Soedanese personen wordt actief contact gezocht, om op individuele basis te bekijken wat er voor hen gedaan kan worden. Daarbij kan bijvoorbeeld een officiële verklaring worden opgemaakt dat het reisdocument zich op de Nederlandse ambassade bevindt en een digitale kopie ervan uit de systemen van BZ worden gebruikt.

Huidige situatie en toekomstige inzet

Het kabinet blijft de ontwikkelingen in Soedan nauwgezet volgen. Ondanks verschillende bemiddelingspogingen houdt het geweld helaas aan, met name rondom Khartoem en Darfoer. Humanitaire toegang blijft beperkt en er zijn slechts geringe voorzieningen en geschikt personeel om noodhulp te verlenen. De situatie voor de Soedanezen is schrijnend. Er is op dit moment geen indicatie dat de strijdende partijen welwillend zijn om het conflict te beëindigen.

Nederland verkent samen met de EU, VN en andere partners wat wij in deze situatie voor het Soedanese volk kunnen betekenen. In elk geval blijven wij ons inspannen voor een permanent staakt-het-vuren, het beschermen van burgers en het faciliteren van humanitaire hulp.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
W.B. Hoekstra